

“Es necesario acelerar el cambio de dirección hacia una cultura del cuidado que ponga en el centro la dignidad humana y el bien común; y que esté alimentada por esa alianza entre el ser humano y el ambiente que debe ser reflejo del amor creador de Dios”.

(Papa Francisco)

evangelio cotidiano **I**

EL BANQUILLO

Andaban revueltos los seguidores de Ronaldo porque, en los últimos mundiales, su entrenador decidiera no sacarlo a jugar. ¡Un escándalo para el “pan y circo” del fútbol...!

Nada hay nuevo bajo el sol Me vienen a la memoria los versos de Jorge Manrique, un poeta del XV: *¿Qué se hizo el rey don Juan? Los infantes de Aragón, ¿qué se hicieron? ¿Qué fue de tanto galán, qué fue de tanta invención como trajeron?*

Con este autor, mi artículo podría ir por otros derroteros: la vanidad, la fama, la idolatría... prefiero centrarme en el título de este escrito: *El banquillo*, sin confundirlo con el de “los acusados”, de tantísima actualidad. “Banquillo”, lugar donde se sientan algunos jugadores, mientras el resto juega.

Con esta metáfora expreso las situaciones en que otros ocupan nuestro lugar. Se experimenta con la llegada de un hermano. Lo ejemplifica Delibes en su novela *El príncipe destronado*, donde Quico, de tres años, es el rey de la casa, hasta que llega Cristina, que le posterga... Problema sufrido también por los

diez hijos de Jacob con su hermano José. Por celos se deshacen de él.

O la actitud de Saúl cuando David le supera: *Y cantaban las mujeres: “Saúl mató a mil, David a diez mil”. Se enojó Saúl y le desagradoó este dicho... Desde aquel día no miró con buenos ojos a David.*

Ocurre en la familia, en las empresas, en las instituciones, los grupos, la política... Las actitudes que pueden ser dolorosas y traumáticas, o bien altruistas y generosas. Depende de la categoría personal de cada cual, de la madurez humana y espiritual.

Todos conocemos a los que se aferran al mando. No nos sorprende la postura de quienes, con críticas soterradas o abiertas, ponen en tela de juicio a sus relevistas. Sin embargo, fue muy positiva la relación entre los Papas Benedicto y Francisco. Este dijo a los periodistas: *Lo que caracteriza mi relación con Benedicto XVI es que lo quiero muchísimo. Es un hombre de Dios, un hombre humilde, ¡un ejemplo de grandeza!*

Relevar conlleva estar disponibles para nuevos retos, siendo humildes, dejarse orientar; reflexionando y consultando las innovaciones. Y los relevados, también humildes y colaboradores, con la libertad de espíritu que siempre apoya.

Debemos vivir con coherencia las actitudes evangélicas. La vida ofrece peligros y oportunidades que, si los afrontamos juntos, obtendremos más beneficios que perjuicios; experiencias, criterios y actitudes de cada uno, nos complementan y enriquecen ¡La unión hace la fuerza!

**María Victoria Aymerich,
hermana de la Consolación**

pensaments

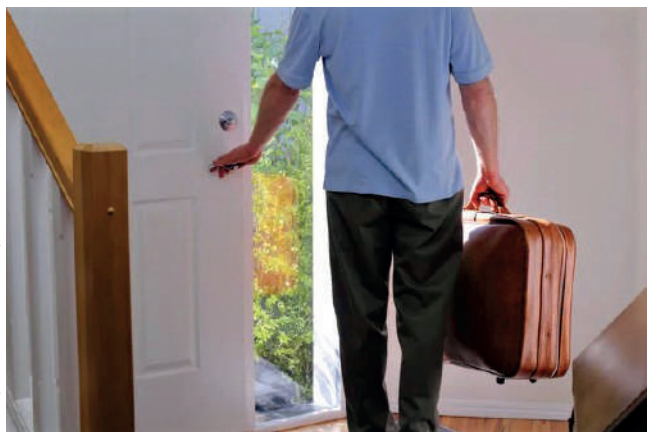
Ventanas

Literalmente hablando cerramos puertas y ventanas en dos casos muy concretos: cuando nos encerramos en casa o cuando, por el contrario, la abandonamos. Jesús utilizó el término con frecuencia. Su sentido alegórico sigue vigente hoy. Hay quien las cierra para cobijarse en su agnosticismo, incapaz de ver más allá de unos simples muros, de aceptar cualquier tipo de trascendencia. Entre los cristianos no falta quien las cierra por temor o respetos humanos o cobardía. Al igual que, incomprensiblemente, lo hicieron los propios discípulos a pesar de haber vivido la resurrección de Jesús. Su fe, casera, oculta aún en las catacumbas, reducida, tímida, entonces no germina, no

da fruto. Por el contrario, están esas otras puertas y ventanas cerradas por el hecho de que el amo de la vivienda ha salido al exterior, para evangelizar, para manifestar abiertamente aquello en lo que cree, para

dar a conocer a Cristo resucitado, con palabras y obras, obviando timideces, con el valor conferido por el Espíritu Santo y por esa paz tantas veces dada por Jesús. Todos los cristianos tenemos las puertas y ventanas permanentemente cerradas. Pero la cuestión no es esa. Más bien esta otra: ¿Estamos dentro o fuera de casa? A saber: ¿Vivimos nuestra fe de manera timorata y yerma o la esparcimos por el mundo dando fruto? Un mundo que anda urgentemente necesitado de que llegue alguien que, tras abandonar su placidez, sea capaz de proclamar esperanza, amor y perdón. ¿Dónde está cada uno de nosotros? ¿Dentro o fuera?

Juan Luis Hernández Gomila

Diumenge XI de Durant l'Any

Lectura del llibre de l'Èxode 19, 2-6a

En aquells dies els israelites arribaren al desert del Sinaí, i acamparen allà, davant la muntanya. Moisès pujà a la muntanya de Déu. El Senyor el cridà des de la muntanya i li digué: «Parla a la casa de Jacob, comunica això als israelites: Vosaltres heu vist el que jo he fet als egipcis, i com vos he pres sobre les ales igual que una àguila, i us he portat fins a mi. Ara, doncs, si vosaltres m'escoltau i observeu les condicions de la meua aliança, sereu la meua possessió personal, a part de tots els pobles, encara que tota la terra sigui meua. Vosaltres sereu el meu regne sacerdotal, la meua nació sagrada.»

Salm responsorial 99

R: **Som el seu poble i el ramat que ell pastura.**

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma 5, 6-11

Germans: Quan nosaltres érem encara incapaces de tot, Crist va morir pels qui érem dolents. ¿Qui trobaríem disposat a morir per un home honrat? Potser sí que per un home bo trobaríem qui tingué la valentia de donar la vida. Doncs bé, Déu donà prova de l'amor que ens té quan Crist morí per nosaltres, que érem encara pecadors. Però després que ell ens ha fet justs per la sang de Crist, amb molta més raó, per Crist, ell ens salvarà de la pena. Perquè si vam ser reconciliats amb Déu al preu de la mort del seu Fill, quan érem encara enemics, molt més ara que ja estem reconciliats serem salvats gràcies a la seva vida. Encara més: gràcies a Jesucrist, el nostre Senyor, que ara ens ha reconciliat, tenim l'honor de gloriar-nos en Déu.

Lectura de l'Evangelí segons sant Mateu 9, 36-10, 8

En aquell temps, Jesús, en veure aquella multitud de gent, malmenada i desesperada com les ovelles sense pastor, se n'apiadà, i digué als seus deixebles: «La collita és abundant, però hi ha pocs segadors. Demanau a l'amo dels sembrats que hi faci anar més segadors.» Llavors cridà els seus dotze deixebles i els donà poder de treure els esperits impurs i de curar tota malaltia. Els noms dels dotze apòstols són: primer Simó, anomenat Pere, i Andreu, el seu germà, Jaume, fill de Zebedeu, i Joan, el seu germà, Felip i Bartomeu, Tomàs i Mateu, el cobrador d'imposts, Jaume, fill d'Alfeu, i Tadeu, Simó, el zelote, i Judes, l'Iscaiot, que el va trair. Jesús envià aquests dotze, fent-los aquestes recomanacions: «No us encamineu a les terres dels pagans ni entreu a la província dels samaritans. Anau més bé a les ovelles perdudes del poble d'Israel. Pel camí predicau, anunciant que el regne de Déu és a prop. Curau malalts, ressuscitau morts, purifiquau leprosos, treis dimonis. No heu pagat res per rebre aquest poder; donau-lo també sense pagar.»

Lectura del libro del Éxodo 19, 2-6a

En aquellos días, llegaron los hijos de Israel al desierto del Sinaí y acamparon allí, frente a la montaña. Moisés subió hacia Dios. El Señor lo llamó desde la montaña diciendo: «Así dirás a la casa de Jacob, y esto anunciarás a los hijos de Israel: «Vosotros habéis visto lo que he hecho con los egipcios y cómo os he llevado sobre alas de águila y os he traído a mi. Ahora, pues, si de veras me obedecéis y guardáis mi alianza, seréis mi propiedad personal entre todos los pueblos, porque mía es toda la tierra. Seréis para mí un reino de sacerdotes y una nación santa»».

Salmo responsorial 99

R: **Nosotros somos su pueblo y ovejas de su rebaño.**

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos 5, 6-11

Hermanos: Cuando nosotros estábamos aún sin fuerza, en el tiempo señalado, Cristo murió por los impíos; ciertamente, apenas habrá quien muera por un justo; por una persona buena tal vez se atrevería alguien a morir; pues bien: Dios nos demostró su amor en que, siendo nosotros todavía pecadores, Cristo murió por nosotros. ¿Con cuánta más razón, pues, justificados ahora por su sangre, seremos por él salvos del castigo! Si, cuando éramos enemigos, fuimos reconciliados con Dios por la muerte de su Hijo, ¿con cuánta más razón, estando ya reconciliados, seremos salvos por su vida! Y no sólo eso, sino que también nos gloriamos en Dios, por nuestro Señor Jesucristo, por quien hemos obtenido ahora la reconciliación.

Lectura del santo Evangelio según san Mateo 9, 36-10, 8

En aquel tiempo, al ver Jesús a las muchedumbres, se compadecía de ellas, porque estaban extenuadas y abandonadas, «como ovejas que no tienen pastor». Entonces dice a sus discípulos: «La mies es abundante, pero los trabajadores son pocos; rogado, pues, al Señor de la mies que mande trabajadores a su mies». Llamó a sus doce discípulos, les dio autoridad para expulsar espíritus inmundos y curar toda enfermedad y dolencia. Estos son los nombres de los doce apóstoles: el primero, Simón, llamado Pedro, y Andrés, su hermano; Santiago, el de Zebedeu, y Juan, su hermano; Felipe y Bartolomé, Tomás y Mateo el publicano; Santiago el de Alfeo, y Tadeo; Simón el de Caná, y Judás Iscaiot, el que lo entregó. A estos doce los envió Jesús con estas instrucciones: «No vayáis a tierra de paganos ni entréis en las ciudades de Samaría, sino id a las ovejas descarriadas de Israel. Id y proclamad que ha llegado el reino de los cielos. Curad enfermos, resucitad muertos, limpiad leprosos, echad demonios. Gratis habéis recibido, dad gratis.»

Donem esperança al món

El text d'avui comença recollint els sentiments de Jesús en contemplar la multitud de gent que el seguia -realment eren molts els qui se sentien profundament atrets per Jesús perquè les seves paraules i obres posaven de manifest un immens amor capaç de transformar el cor de les persones i millorar la seva vida-. «*En veure les multituds se'n compadi, perquè estaven malmenades i abatudes, com ovelles sense pastor*». El verb grec del text original significa literalment que se li commogueren les entranyes, expressió d'una gran tendresa maternopaterna que es traduirà en un fet concret: l'elecció dels Apòstols perquè participin activament en la seva missió. Jesús és conscient del que necessita el món: «*La collita és abundant, però els segadors són pocs*». Per aquest motiu envia els dotze apòstols, acabats de triar, per anunciar l'Evangelí; però la missió no pot quedar restringida als Dotze, sinó que han de ser tots els qui creuen en Ell i el segueixen que han d'implicar-se; per açò, més endavant, enviarà setanta-dos deixebles (Lc 10,1-12) -nombre que simbolitza la totalitat, perquè també nosaltres hi estem inclosos i som cridats a participar en la gran missió, iniciada per Jesús, de construir una societat on regni la pau a través de la solidaritat amb els més pobres- per escampar, de forma creïble que el Regne de Déu és a prop.

Avui, en una societat cada vegada més descristianitzada, és totalment necessari que els creients expressem obertament que la fe dona un sentit ple a la nostra vida. No serà, però, amb gran discursos que arribarem al cor de les persones, sinó comunicant de forma senzilla les pròpies experiències de trobada personal amb Jesucrist, que va transformant tota la nostra existència, de manera que, poc a poc, hi hagi més coherència entre el que diem i el que realment vivim. Així serem autèntics missatgers de la Bona Notícia.

Teresa Jansà

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA
Salms de la 3ª Setmana
DI. 19, Fèria: 2C 6, 1-10 / Sal 97 / Mt 5, 38-42.
Dt. 20, Fèria: 2C 8, 1-9 / Sal 145 / Mt 5, 43-48.
Dc. 21, Sant Lluís Gonzaga, religiós (MO): 2C 9, 6-11 / Sal 111 / Mt 6, 1-6. 16-18.

Dj. 22, Fèria: 2C 11, 1-11 / Sal 110 / Mt 6, 7-15.
Dv. 23, Fèria: 2C 11, 18. 21b-30 / Sal 33 / Mt 6, 19-23.
Ds. 24, Naixement de Sant Joan Baptista

(S): Is 49, 1-6 / Sal 138 / Fets 13, 22-26 / Lc 1, 57-66. 80.

Dg. 25, XII de Durant l'Any: Jr 20, 10-13 / Sal 68 / Rm 5, 12-15 / Mt 10, 26-33.

San Juan Bautista

En calles y plazas de muchas poblaciones de los países de Cristiandad aparecen imágenes religiosas, ya sean valiosas obras de arte, ya con frecuencia testimonios de una artesanía y devoción popular. Lo cierto es que manifiestan una especial vinculación de la fe cristiana con la vida diaria de los moradores de la población. En Roma hay muchísimas y de una singular relevancia artísticas. Lo mismo puede decirse de España. Aparecen también en Menorca y son abundantes en Ciutadella.

En la calle de *Sant Joan* de esta ciudad hay dos representaciones de san Juan Bautista de pintura o diseño muy similar, sobre los muros de las casas número 8 y 36. La imagen del santo es la de un niño o adolescente que tiene en su regazo un cordero, lo cual indica que desde sus

primeros años era consciente de su destino como precursor de Jesús, aunque no supiera de qué modo se efectuaría el anuncio profético que el ángel Gabriel había hecho a Zacarías, su padre, de que el hijo que se le prometía habría de «pre-

parar al Señor un pueblo bien dispuesto» (Lc 1,17). Él, en efecto, predicando un camino de penitencia y renovación presentó a Jesús como el Mesías prometido diciendo: «He aquí el Cordero de Dios, que quita el pecado del mundo» (Jn 1,29).

De ahí proviene que los jóvenes cristianos consideraran a san Juan Bautista como un modelo para la juventud que anhela conocer a Jesús y seguirle. Por eso las cofradías de san Juan solían estar destinadas a los jóvenes (*els fadrins*) y la fiesta del santo, el 24 de junio, se celebrara con gran alegría, interpretando de este modo el anuncio evangélico de aquel ángel que dijo: «muchos se alegrarán en su nacimiento». Se trata en este anuncio de un íntimo gozo de fe y piedad cristiana.

Solemnitat del Corpus Christi:

“El teu compromís millora el món”

En el context de la campanya del Dia de la Caritat, “Tu hi tens molt a veure. Som oportunitat, som esperança”, el 8 de juny **Caritas Menorca va presentar la Memòria de l’any 2022**. Durant aquest any l’entitat diocesana va atendre a 1.834 persones (amb un total de 2.635 persones beneficiàries). La major part han estat ateses des del programa d’acolliment i assistència, i economia solidària i ocupació. 788 persones han format part dels programes d’ocupació, de les quals 225 van accedir a un lloc de treball.

El 62% de les persones acompanyades han estat dones. Una altra dada rellevant de l’any 2022 és que un 40% són joves d’entre 20 i 35 anys. D’altra banda, 642 persones van demanar ajuda per primera vegada a algun servei de Caritas, la qual cosa suposa un increment del 51% en relació a l’any anterior.

Caritas Menorca

Així mateix, l’entitat diocesana ha posat en marxa nous projectes com l’escola de restauració de Ca n’Agudet i l’entrega de targetes solidària per a dignificar l’accés al servei d’aliments de les persones vulnerables. Trobareu més informació a la pàgina web de Caritas Menorca (caritasmenorca.org).

En el context de la campanya del Dia de la Caritat, “Tu hi tens molt a veure. Som oportunitat, som esperança”, el 8 de juny Caritas Menorca va presentar la Memòria de l’any 2022. Durant aquest any l’entitat diocesana va atendre a 1.834 persones (amb un total de 2.635 persones beneficiàries). La major part han estat ateses des del programa d’acolliment i assistència, i economia solidària i ocupació. 788 persones han format part dels programes d’ocupació, de les quals 225 van accedir a un lloc de treball.

Perquè “celebram el sagrament de l’amor i de l’esperança hem de ser agents de vida bona i nova”, va destacar el pastor de la nostra Església, fent aquesta crida a tots els cristians: “No podem estar indiferents. Els cristians hem de ser conscients de la dimensió transformadora de l’acció caritativa, que no pot ser merament paliativa, ha de ser preventiva i curativa.”

Finalment, el Bisbe va manifestar que “a partir del significat de l’Eucaristia, hem de fomentar la cultura de l’encontre, de les relacions social i interpersonals per a practicar un diàleg inclusiu.” I va agrair als treballadors i voluntaris de Caritas la seva ajuda i testimoni.

Corpus Christi a Maó - Jacinto Calvo

El 10 i l’11 de juny el bisbe Gerard va presidir l’Eucaristia amb motiu de la festa del Corpus Christi a Maó i a Ciutadella. En la seva homilia, el Bisbe va advertir les dificultats que sofreixen moltes persones i famílies a causa de les crisis acumulades en els darrers anys: la pandè-

Corpus Christi a Ciutadella - Sebastià Taltavull

Festa de Sant Joan Baptista: Dissabte 24 de juny, a les 19 h, celebració de l’Eucaristia a l’ermita de Sant Joan dels Vergers, a Maó. Tot seguit, bereneta i rifa de manualitats.

L'alè catòlic de Cosme Parpal i Marquès

Molts són els camins que pren la producció escrita del maonès Cosme Parpal i Marquès (1878-1923). Enguany, amb motiu del centenari del seu traspàs, s'han estudiat i divulgat un bon grapat d'aspectes sobre el seu pensament i sobre la seva obra intel·lectual. Nosaltres mateixos, com a firmants de la present evocació, hem fet recentment alguna consideració per tal de sospesar el valor dels treballs filosòfics i l'afecció pels clàssics llatins del personatge, a pesar que Parpal ha passat al record cultural de Menorca en la seva faceta d'historiador, particularment atent a la recerca en el camp de la història menorquina.

Ara bé: cal tenir present que, en general, la línia de pensament que va travessar la seva vida (i tota la seva tasca com a professor) fou un ferm sentiment religiós. L'esperit catòlic el va animar al llarg de tota la seva existència i en les tasques intel·lectuals a les quals es lliurà amb delit.

Així, en aquests termes, ho posen de manifest tots aquells que s'han apropiat a la seva obra i han mirat de profunditzar en ella.

Cosme Parpal no es va dedicar professionalment al periodisme, per més que podria haver-ho fet, com a fill i nebot del director i impressor del diari *El Bien Público* de Maó. Però li agradava escriure a la premsa, cosa que va fer amb molta assiduitat des de la capital catalana, on es va traslladar a viure quan només era un jove adolescent. Els mitjans de premsa que van rebre les seves col·laboracions foren les capçaleres més significades per la plena inclinació a favor del món confessional de la seva època: *El Bien Público*, de Maó; *El Vigía Católico*, de Ciutadella; i *El Noticiero Universal* i *La Academia Calasanz*, de Barcelona.

En aquesta última revista foren molts els articles que anaren sortint sobre activitats, figures i orientacions de les Escoles Pies, ja que Parpal s'hi va trobar molt fortament lligat i compromès. Si repassam els seus escrits, veurem fins quin punt ralla una i altra vegada dels mètodes d'ensenyament que llavors promovia aquell important moviment pedagògic; i com l'autor va glosar la figura del fundador. Si va titular un dels seus copiosos articles com a "Mi anual tributo de cariño a San José de Calasanz" fou perquè, efectivament, amb aquesta assiduitat mostrava les seves virtuts. Resulta polític que el superior de l'orde digués a la seva mort que fou "escolapio de cuerpo entero, y de tal espíritu, que bien puede afirmarse que le faltaba sólo el hábito exterior y la emisión

Cosme Parpal i Marquès en els anys que era estudiant a la Universitat de Barcelona

de votos para contarse entre nuestros infatigables y celosos maestros".

Si examinem les investigacions històriques sobre punts controvertits o desconeguts del passat menorquí, que va emprendre amb freqüència, trobarem que els fets relacionats amb l'Església són manifestament propers als seus afanys. Els convents de Ciutadella foren objecte de diferents estudis per part seva, com ara el de Santa Clara o els agustins, o sobre aquells on s'assentaren els frares franciscans, antonins, trinitaris o dominics. A més d'un treball guardonat a Barcelona sobre la "Fundació de la iglesia de

Foto de maduresa de Cosme Parpal

Santa María de Ciudadela, després catedral de Menorca", uns "Apuntes para la historia eclesiástica de Menorca" i l'article que dedicà a l'església de Sant Llorenç de Binixems, del terme d'Alaior. Moltes planes per treure a la llum una presència que marca el ritme de la vida ciutadellenca, i menorquina en general.

Aprofundir en el pensament filosòfic medieval de la mà de Sant Tomàs d'Aquino i en les figures que sortiren a la Catalunya del segle XIX foren caïres que la ploma de Parpal va conrear de manera constant i amb una gran fertilitat. Els noms dels pensadors als quals s'acosta són propers a la línia ideològica a través de la qual sempre va moure les seves passes i els seus interessos intel·lectuals més fondos. Dedicà grans elogis a José María Quadrado i al savi Menéndez Pelayo, ambdós grans models de l'erudició i el pensament catòlics.

També ho destaquen els que el coneixien de ben a prop, per raons d'amistat o de família. Antoni Rubió i Lluch, primer professor i després company de càtedra a la Universitat de Barcelona, agraiïren l'ajuda que els va donar en molts moments, sense mostrar esforç ni ostentació, "porque es tan profundamente cristiano el temple de su espíritu, que no cede ante la fatiga ni se abruma ante la contradicción, sino que de ellas cobra bríos y resignación, que le hacen más llevaderas las ásperas cuestas de la vida".

El deixeble Antonio de la Torre es refereix a que "su activa participación en las propagandas religiosas y sociales de su época, le dan un lugar preeminente como hombre de acción". El seu fill, Joan Antoni Parpal i Bruna, el presenta com "defensor dels principis i veritats catòliques amb un amor especial per a l'Escola Pia i per les conferències de Sant Vicenç de Paül; de l'ensenyament com a mitjà de la formació de la joventut, instant els estudiants a tirar endavant les seves aspiracions i com a instrument per aconseguir de situar a aquells joves en la nova vida que volien emprendre".

No podria ser d'altra manera en qui es va ensinistrar a les tasques intel·lectuals i confessionals amb una poesia a la Verge Maria quan tan sols comptava amb tretze anys.

Avui, en complir-se el centenari de la seva prematura mort a Barcelona, ens ha semblat adient reivindicar-lo i postular-lo com a bon exemple d'intel·lectual catòlic de naixement i de cor menorquí.

**Joan Cantavella
Periodista**